

Wislawa Szymborska

Wisława Szymborska

Zdjęcie autorstwa: Mariusz Kubik

Wisława Maria Szymborska-Włodek urodziła się 2 lipca 1923 roku na Prowencie (obecnie część miasta Kórnik). Była polską poetką, eseistką, felietonistką, krytyczką i tłumaczką.

W 1996 roku otrzymała Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury za „poezję, która z ironiczną precyzją pozwala historycznemu i biologicznemu kontekstowi ukazać się we fragmentach ludzkiej rzeczywistości”.

Dzieciństwo

Wisława Szymborska urodziła się w folwarku nieopodal Kórnika.

Była córką Wincentego Szymborskiego i Anny Marii z domu Rottermund. Jej ojciec był politykiem i zarządcą dóbr hrabiego Władysława Zamoyskiego.

Po śmierci hrabiego Szymborscy przeprowadzili się do Torunia, a pięć lat później do Krakowa. To właśnie stolica małopolski stała się miejscem życia poetki.

Edukacja

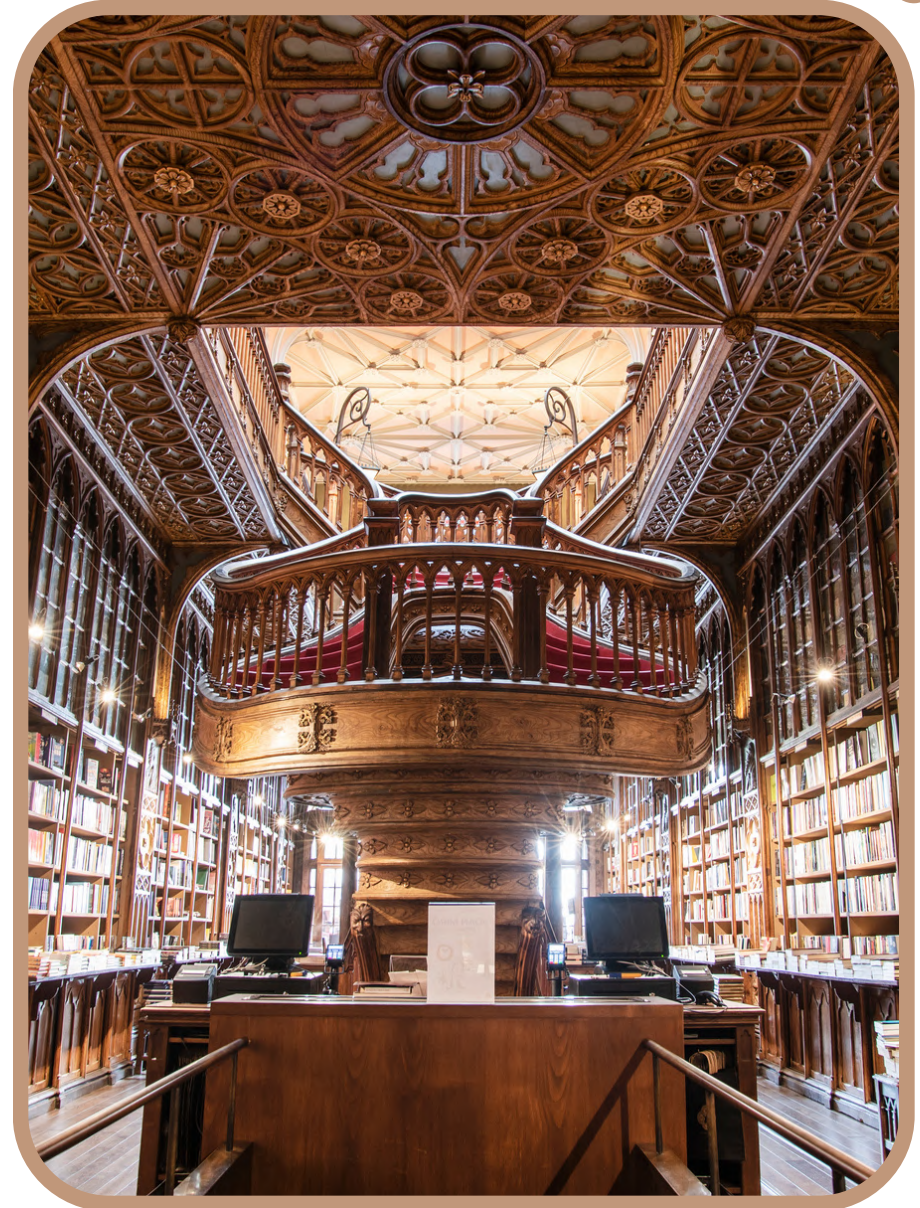
W Krakowie Wisława uczęszczała do Szkoły Powszechnej im. Józefy Joteyko, a następnie ukończyła Gimnazjum Sióstr Urszulanek. Już wtedy tworzyła zabawne wierszyki.

Edukację w szkole przerwał wybuch II Wojny Światowej, lecz udało się jej kontynuować naukę na tajnych kompletach. Zajęcia były przeprowadzane w domach uczennic. W 1941 roku Szymborska zdała maturę.

Młodość poetki

W 1943 roku Wisława Szymborska zaczęła pracę jako urzędniczka na kolei - co uchroniło ją przed wywózką do III Rzeszy. Od 1945 roku młoda poetka włącza się w życie literackie Krakowa, a rok później dołącza do literackiej grupy „Inaczej”. Zadebiutowała w „Dzienniku Polskim” wierszem „Szukam słowa”.

Jesienią 1945 roku Szymborska rozpoczęła studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim, a następnie przeniosła się na socjologię. Ze względu na trudną sytuację materialną nie ukończyła studiów.

Życie prywatne

„Wczoraj, kiedy twoje imię
ktoś wymówił przy mnie głośno,
tak mi było, jakby róża
przez otwarte wpadła okno

Dziś, kiedy jesteśmy razem,
odwróciłam twarz ku ścianie.

Róża? Jak wygląda róża?
Czy to kwiat? A może kamień?"

fragment wiersza
Nic dwa razy

W 1948 roku Wisława Szymborska wyszła za mąż za poetę Adama Włodka. Ich małżeństwo przetrwało do 1954 roku i pomimo rozvodu utrzymywali dobre relacje. Kilkanaście lat później Szymborska związała się z pisarzem Kornelem Filipowiczem, lecz nigdy nie pobrali się i nie zamieszkali razem.

Poetka wiele wierszy poświęciła życiu, przyjaźni, miłości, a także śmierci.

Kariera Wisławy Szymborskiej

Poetka wydała swój debiutancki tom poetycki „Dlatego żyjemy” w 1952 roku i tym samym roku została członkinią Związku Literatów Polskich. W latach 1953-1966 kierowała działem poezji w „Życiu Literackim”, współredagowała „Pocztę literacką”, a także pisała felietony „Lektury nadobowiązkowe”.

Od 1983 roku współpracowała z „Tygodnikiem Powszechnym”. W 1988 roku została członkinią stowarzyszenia pisarzy PEN Clubu.

Ważne osiągnięcia pisarki

Wisława Szymborska za swoją twórczość otrzymała w 1995 roku tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W 1996 roku Szymborska otrzymała literacką nagrodę Nobla oraz nagrodę polskiego PEN Clubu.

W 2001 roku została członkiem honorowym Amerykańskiej Akademii Sztuki i Literatury.

W 2011 roku otrzymała Order Orła Białego z rąk prezydenta Bronisława Komorowskiego.

Ostatnie dni

Wisława Szymborska zmarła 1 lutego 2012 roku. Noblistka swoje ostatnie dni spędziła w domu, otoczona najbliższymi znajomymi. Odeszła spokojnie we śnie i spoczęła w grobie rodzinnym na cmentarzu Rakowickim.

Zdjęcie autorstwa: Mach240390

Noblistka pisała poezję aż do swoich ostatnich dni - jej ostatnie wiersze zostały opublikowane po jej śmierci. W swoim testamencie powołała do życia fundację mającą czuwać nad jej twórczością.

Testament poetki

Zgodnie z zapisaną w testamencie wolą poetki, po jej śmierci utworzona została Fundacja Wisławy Szymborskiej. Jej zadaniem jest opieka nad dziedzictwem noblistki.

Fundacja sprawuje pieczę nad twórczością poetki, a także przyznaje pomoc materialną uzdolnionym osobom.

Dorobek noblistki

Wisława Szymborska napisała około 350 wierszy w różnych tomach i zbiorach poezji.

Wybrane tomy i zbiory poezji:

- „Dlatego żyjemy”, 1952 r.
- „Pytania zadawane sobie”, 1954 r.
- „Wołanie do Yeti”, 1957 r.
- „Sól”, 1962 r.
- „101 wierszy”, 1966 r.
- „Widok z ziarnkiem piasku”, 1996 r.
- „Sto wierszy - sto pociech”, 1997 r.
- „Koniec i początek”, 1993 r.
- „Chwila”, 2002 r.
- „Tutaj”, 2009 r.

Szymborska o życiu

Wiersze Wisławy Szymborskiej są przepiękne radością i pozytywnym spojrzeniem na świat, chociaż poetka nie omija w nich trudnych spraw. Uważnie przygląda się rzeczywistości i skutecznie piętnuje jej wady.

„W porównaniu z chmurami
życie wydaje się ugruntowane,
omalże trwałe i prawie że wieczne.

Przy chmurach
nawet kamień wygląda jak brat,
na którym można polegać,
a one, cóż, dalekie i płache kuzynki.”

fragment wiersza
Chmury

„Wielkie to szczęście
nie wiedzieć dokładnie,
na jakim świecie się żyje.

Trzeba by było
istnieć bardzo długo,
stanowczo dłużej
niż istnieje on.”

fragment wiersza
Wielkie to szczęście

„Wolę nie pytać jak długo jeszcze i kiedy.
Wolę brać pod uwagę nawet tę możliwość,
że byt ma swoją rację.”

fragment wiersza
Możliwości

Szymborska o miłości

Noblistka z niezwykłą delikatnością opisuje miłość i związane z nią radość i cierpienie. Doświadczenia życiowe poetki mają odzwierciedlenie w jej twórczości.

„A kiedy zasypiamy,
we śnie widzimy rozstanie.

Ale to dobry sen,
ale to dobry sen.
bo się budzimy z niego.”

fragment wiersza
Zakochani

„Niech ludzie nie znający miłości szczęśliwej
twierdzą, że nigdzie nie ma miłości szczęśliwej.

Z tą wiarą lżej im będzie i żyć, i umierać.”

fragment wiersza
Miłość szczęśliwa

„Przepraszam dawną miłość, że nową uważam
za pierwszą.”

fragment wiersza
Pod jedną gwiazdką

Szymborska o śmierci

Poetka boleśnie przeżyła śmierć jej partnera Kornela Filipowicza. W swoich wierszach porusza temat śmierci - próbuje pogodzić się z nią, zrozumieć, a jednocześnie wyrazić smutek i tęsknotę.

„Coś się tu nie zaczyna
w swojej zwykłej porze.
Coś się tu nie odbywa
jak powinno.

Ktoś tutaj był i był,
a potem nagle zniknął
i uporczywie go nie ma.”

fragment wiersza
Kot w pustym mieszkaniu

„Każdemu kiedyś ktoś bliski umiera,
między być albo nie być
zmuszony wybrać to drugie.”

fragment wiersza
Każdemu kiedyś

„Nie ma takiego życia,
które by choć przez chwilę
nie było nieśmiertelne.

Śmierć

zawsze o tę chwilę przybywa spóźnioną.”

fragment wiersza
O śmierci bez przesady

„Życie, choćby i długie, zawsze będzie krótkie.”

fragment wiersza
Krótkie życie naszych przodków

Kocia ławeczka

W rodzinnej miejscowości noblistki znajduje się nietypowy pomnik - ławeczka z dwoma rzeźbami przedstawiającymi Wisławę Szymborską i kota. Pomnik powstał z okazji 90. urodzin poetki i upamiętnia jeden z najłynniejszych jej wierszy - „Kot w pustym mieszkaniu”.

Zdjęcie autorstwa: Rafał M. Socha (Azymut)

Zdjęcie autorstwa: Rafał M. Socha (Azymut)

Rzeźba poetki trzyma kartkę z tytułem wiersza, kot zaś siedzi na wykonanych z brązu kartkach, na których zapisana jest treść wiersza.

Mapa Szymborskiej

Artystka Justyna Budzyn stworzyła projekt łączący poezję ze sztuką. Jej mozaiki inspirowane są wierszami poetki i umieszczane są w miejscach, w których noblistka mieszkała lub odwiedzała.

„Kizia”, mozaika autorstwa Justyny Budzyn.

Mozaiki zawierają fragmenty poezji poetki i elementy nimi inspirowane. Przepiękne mozaiki możemy zobaczyć w rodzimym mieście poetki (Kórniku) i w okolicach Lubomierza i Gorczańskiego Parku Narodowego.

Rok Szymborskiej

Rok 2023 został ogłoszony Rokiem Wisławy Szymborskiej. Rok ten został wybrany z powodu setnej rocznicy jej urodzin - znana noblistka urodziła się 2 lipca 1923 roku.

O ustanowieniu roku poetki zdecydował Senat Rzeczypospolitej Polskiej. W celu uczczenia pamięci Wisławy Szymborskiej zaplanowano otwarcie parku jej imienia w Krakowie, wystawy artystyczne a także spektakle teatralne w Rzymie i Mediolanie.

*“Życie pisze najbardziej oryginalne, najbardziej komiczne a
jednocześnie najbardziej dramatyczne scenariusze.”*

Wisława Szymborska

